

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI
Broj: 11 0 U 030065 21 U
Dana, 07.02.2022. godine

P-0986/22
11.2.2022

Okružni sud u Banja Luci i to sudija Gordana Stevandić, uz učešće Dragane Popović kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja za borbu protiv korupcije „Transparency International u BiH“, Gajeva broj 2, Banjaluka (u daljem tekstu: tužilac), zastupanom po Blagovčanin Srđanu, predsjedavajućem Odbora direktora, radi poništenja zaključka broj: 21.01/052-480/20 od 24.09.2020. godine, Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Banjaluka (u daljem tekstu: tužena), u predmetu pristupa informacijama, dana 07.02.2022. godine, donio je:

P R E S U D U

Tužba se uvažava, i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tužena da tužiocu nadoknadi troškove ovog upravnog spora u iznosu od 200,00 KM, u roku od 30 dana, računajući od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim zaključkom odbačena je, kao nedopuštena, žalba tužioca izjavljena protiv zaključka tužene broj: 21.01/052-480/20 od 24.09.2020. godine, a kojim je odbačena, kao nedopuštena, žalba tužioca izjavljena protiv obavještenja tužene broj: 21.01/052-480/20 od 10.09.2020. godine.

Blagovremeno podnesenom tužbom, tužilac osporava zakonitost donesenog akta, zbog povrede pravila postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, kako to proizlazi iz navoda tužbe. U tužbi ukratko navodi tok predmetne upravne stvari i ističe da je protiv zaključka tužene od 24.09.2020. godine izjavio žalbu, u skladu sa članom 210 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP), koji se supsidijarno primjenjuje uz Zakon o slobodi pristupa informacijama. Citira odredbu člana 210 i člana 219 stav 4 ZOUP-a, te ističe da je nejasno zašto je tužena u pouci o pravnom lijeku navela da je zaključak konačan u postupku i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod mjesno nadležnog Okružnog suda u roku od 30 dana od dana prijema zaključka. Smatra da je tužena, donoseći osporeni akt kojim je odbacila njegovu žalbu kao nedopuštenu, prekršila odredbe ZOUP-a i Zakona o slobodi pristupa informacijama, pri čemu je osporeni akt ništavan jer je u istom navedena pogrešna pouka o pravnom lijeku. Naime, navodi da je pred tuženom pokrenuo poseban upravni postupak pristupa informacijama, koji je regulisan Zakonom o slobodi pristupa informacijama, koji je „lex specialis“ u odnosu na ZOUP. Prema tom zakonu, javnom organu se podnosi zahtjev za pristup informacijama koji o istom odlučuje u formi dopisa, a koji sadrži sve elemente koje sadrži i rješenje iz člana 194 ZOUP-a. Citira član 14 stav 3 tačku b) Zakona o slobodi pristupa informacijama, te ističe da okolnost da je tužena u dopisu namjerno izostavila da navede da je protiv istog moguće izjaviti žalbu, nije i ne može uticati na njegovo pravo da iskoristi ovo pravno sredstvo i zahtijeva dalju pravnu zaštitu. Ukazuje na član 113 Ustava Republike Srpske, ali i na član 12 ZOUP-a. Ne spori pravo

tuženoj, kao javnom organu, da odbije zahtjev za pristup informacijama, ali ističe da je sporno to što postupajući službenici nastoje da ga po svaku cijenu onemoguće u korišćenju dalje pravne zaštite u smislu podnošenja žalbe. Ne spori ni da Zakon o slobodi pristupa informacijama ne sadrži odredbe o postupanju drugostepenog organa po žalbi na dopis kojim se odbija pristup informacijama, niti o pokretanju upravnog spora protiv odluke drugostepenog organa po žalbi, ali tvrdi da to ne znači, kako to tužena pogrešno tumači, da se u slučajevima odbijanja pristupa informacijama ne daje pravo nezadovoljnoj stranci da izjavi žalbu i pokrene upravni spor, nego se u tom slučaju supsidijarno primjenjuju odredbe ZOUP-a. Ukazuje i na član 25 stav 2 Zakona o slobodi pristupa informacijama. Kao bitnim, ističe da se tužena u osporenom aktu nije pozvala niti na jedan član ZOUP-a koji govori u prilog konstataciji da je isti konačan u upravnom postupku i da protiv istog nije dozvoljena žalba, što znači da se radi o subjektivnoj i nezakonitoj odluci postupajućeg službenika, čime je prekršeno načelo zakonitosti. Ukazuje na član 5 i član 8 ZOUP-a, pa imajući u vidu sve navedeno predlaže da sud tužbu uvaži i osporeni akt poništi, a tuženu obaveže da odluči o njegovoj žalbi u rokovima i formi koja je propisana ZOUP-om. Predlaže i da sud obaveže tuženu da mu nadoknadi troškove upravnog spora tj. troškove sudske takse na tužbu i presudu, a u smislu članova 5 i 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/11).

Tužena je, na zahtjev suda, dostavila spis predmetne upravne stvari i odgovor na tužbu u kojem ističe da ostaje kod svih navoda datih u obrazloženju osporenog rješenja i predlaže da se tužba odbije.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbama člana 30 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), zatim odgovor tužene, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa se utvrđuje da je tužilac dana 25.08.2020. godine podnio tuženoj zahtjev za dostavu informacija, pobliže navedenih u tom zahtjevu, pozivajući se na Zakon o slobodi pristupa informacijama.

Dalje, proizlazi da je tužena obavještenjem, broj: 21.01/052-480/20 od 10.09.2020. godine, obavijestila tužioca u vezi podnesenog zahtjeva, te istim uputila tužioca da se povodom tog obavještenja može obratiti Ombudsmenu Republike Srpske, u skladu sa članom 14 stav 3 tačka b) Zakona o slobodi pristupa informacijama.

Protiv tog obavještenja tužilac je izjavio žalbu, koju je tužena zaključkom od 24.09.2020. godine odbacila, kao nedopuštenu, te u istom navela (nije naznačeno da se radi o pouci o pravnom sredstvu) da je taj zaključak konačan u upravnom postupku i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod mjesno nadležnog Okružnog suda, u roku od 30 dana od dana prijema tog zaključka, kao i da se tužba podnosi neposredno sudu u dva primjerka, taksirana sa 200,00 KM sudske takse, a da uz tužbu treba priložiti kopiju tog „rješenja“.

Protiv tog zaključka tužilac je izjavio žalbu, čiji je sadržaj u bitnom istovjetan navodima tužbe, koju je tužena osporenim zaključkom odbacila kao nedopuštenu. U obrazloženju tužena navodi da je uvidom u pobijani zaključak utvrđeno da isti sadrži odgovarajuću, zakonom propisanu uputu o pravnom sredstvu u kojoj je stranka propisno upozorena na mogućnosti i rokove korišćenja odgovarajućih pravnih sredstava, odnosno tužilac je upozoren da je pobijani zaključak konačan u upravnom postupku i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod mjesno nadležnog suda, u roku od 30 dana od dana prijema tog zaključka. Nakon što je citirala odredbu člana 224 stav 1 ZOUP-a tužena je, s obzirom na navedeno, odlučila kao u dispozitivu osporenog zaključka.

Po ocjeni ovog suda, osporeni akt nije zakonit i pravilan.

Nesporno je da je tužena obavještenjem od 10.09.2020. godine, obavijestila tužioca u vezi podnesenog zahtjeva za dostavu informacija shodno Zakonu o pristupu informacijama, da je protiv istog tužilac izjavio žalbu, koja je zaključkom tužene od 24.09.2020. godine odbačena kao nedopuštena, te da je tužilac, iako je u istom navedeno (nije naznačeno da se radi o pouci o pravnom sredstvu) da je taj zaključak konačan u upravnom postupku i protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod mjesno nadležnog okružnog suda, u roku od 30 dana od dana prijema tog zaključka, protiv istog izjavio žalbu smatrajući da ima pravo na istu shodno odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama i odredbama ZOUP-a i da se radi o pogrešno datoj pouci o pravnom sredstvu, a koju je tužena osporenim aktom odbacila, kao nedopuštenu.

Prema odredbi člana 14 stav 3 Zakona o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/01) kada se pristup informacijama djelimično ili u cjelini odbija, podnosilac zahtjeva se o tome obavještava dopisom, ali bi pravilno bilo da to učini rješenjem, jer dopis u tom slučaju treba da sadrži pouku o pravu na podnošenje žalbe, rok u kome se žalba izjavljuje, naziv organa kome se izjavljuje i troškove podnošenja žalbe, te da se stranka može obratiti Ombudsmenu i podatke za kontakt sa ovom kancelarijom. Da je potrebno o zahtjevu, kada se zahtjev djelimično uvažava ili odbija, odlučiti ipak u formi rješenja, a ne dopisa, upućuje i činjenica da podnosilac zahtjeva protiv takve odluke ima pravo podnošenja žalbe. Naime, zaštita pred Ombudsmenom se ostvaruje nezavisno od postupka odlučivanja o žalbi u upravnom postupku, odnosno radi se o dvojakoj pravnoj zaštiti, gdje se jedna ostvaruje kroz pravo na žalbu drugostepenom organu protiv odluke prvostepenog organa, i druga, koja se nezavisno od ove prve ostvaruje kroz zaštitu prava obraćanja Ombudsmenu. Članom 25 stav 2 istog zakona propisano je da se tim zakonom ne derogiraju postojeća prava koja se odnose na podnošenje žalbe u upravnom postupku i prava na razmatranje predmeta pred sudom, pa to ukazuje da se u postupanju po zahtjevu primjenjuju i odredbe ZOUP-a (Zakona o opštem upravnom postupku), a nakon toga i odredbe ZUS-a u postupku po tužbi.

Dalje, odredba člana 20 Zakona o slobodi pristupa informacijama obavezuje javne organe da donesu vodič kojim se između ostalog reguliše pitanje pristupa pravnom lijeku i svim bitnim rokovima, a članom 19 istog zakona je propisana obaveza svakog javnog organa da imenuje službenika za informisanje čija je nadležnost da obrađuje zahtjeve u skladu sa ovim zakonom i da se ime tog službenika dostavlja Ombudsmenu za ljudska prava. Prema tome, evidentno je da je Zakonom o slobodi pristupa informacijama predviđeno da o zahtjevu za pristup informacijama odlučuje službenik za informisanje koji je ujedno i prvostepeni organ, pa protiv akta službenika za informisanje, shodno odredbi člana 14 stav 3 tačka b) tog zakona, dozvoljena je žalba, a bliži podaci o izjavljivanju žalbe, rokovima i troškovima, trebaju biti uređeni upravo tim vodičem. To upućuje na zaključak da bi o zahtjevu trebalo odlučiti lice koje je zaduženo za taj postupak, odnosno za javno informisanje, dok bi o žalbi trebao da odluči direktor kao drugostepeni organ.

U konkretnom slučaju obavještenje od 10.09.2020. godine, kojim je odlučeno o zahtjevu tužioca za pristup informacijama, doneseno je od strane direktora tužene, kao drugostepenog organa, a ne od strane službenika za informisanje, kao prvostepenog organa, pa kada je i zaključak tužene od 24.09.2020. godine, kojim je odlučeno o žalbi tužioca izjavljenoj protiv navedenog obavještenja, donesen od strane direktora, to kod činjenice da se radi o drugostepenom organu, pa shodno tome o organu protiv čijeg akta nema mjesta žalbi, proizlazi da je navedeni zaključak konačan u upravnom postupku, te da je tužilac pravilno upućen da protiv istog nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod mjesno nadležnog Okružnog suda, u roku od 30 dana od dana prijema tog zaključka. Dakle, proizlazi da se u tom dijelu ne radi o pogrešnoj pouci o pravnom sredstvu, zbog čega je tužilac imao mogućnost da protiv istog pokrene upravni spor.

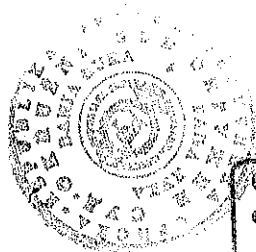
Međutim, kada je, umjesto pokretanja upravnog spora, tužilac podnio tuženoj žalbu protiv tog zaključka, tužena je bila dužna postupiti po odredbi člana 54 stav 3 i 4 ZOUP-a, što nije učinila, već je zanemarujući činjenicu da u konkretnom slučaju nema prvostepenog organa, osporenim aktom odbacila žalbu tužioca, kao nedopuštenu, pogrešno se pozivajući na odredbu člana 224 stav 1 ZOUP-a, koja propisuje postupanje drugostepenog organa po žalbi u situaciji kada prvostepeni organ propusti da istu odbaci zbog neblagovremenosti, nedopuštenosti ili zbog toga što je izjavljena od strane neovlaštenog lica, što u konkretnom nije slučaj, pa proizlazi da je takvim postupanjem počinila povrede pravila postupka, te pogrešno primijenila materijalno pravo, što sve prema nalaženju ovog suda predstavlja razloge za uvažavanje tužbe i poništenje osporenog zaključka.

S obzirom na navedeno, a kako su u postupku donošenja osporenog akta ostvareni razlozi iz odredbe člana 10 tačke 2 i 4 ZUS-a, za poništavanje osporenog akta, to se tužba ukazuje osnovanom, zbog čega je istu valjalo uvažiti i osporeni akt poništiti, a na osnovu ovlaštenja iz odredbe člana 31 stav 1 i 2 istog zakona.

U smislu člana 50 ZUS-a tužena je u obavezi da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od prijema ove presude donese novi akt, uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe suda u pogledu postupka.

Tužilac je u tužbi postavio zahtjev za naknadu troškova upravnog spora koji se odnose na taksu na tužbu u iznosu od 100,00 KM i taksu na presudu u iznosu od 100,00 KM, pa imajući u vidu da isti u predmetnom upravnom sporu predstavljaju troškove koje je tužilac obavezan platiti shodno Tarifnom broju 22 i 23 Zakona o sudskim taksama, to je ovaj sud na ime troškova upravnog spora tužiocu priznao troškove u ukupnom iznosu od 200,00 KM, koje je tužena dužna isplatiti tužiocu u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Zapisničar
Dragana Popović

Sudija
Gordana Stevandić

